

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 15. toukokuuta 2025
(OR. en)**

**8876/1/25
REV 1**

**JEUN 70
EDUC 149
SOC 278**

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät eurooppalaisiin arvoihin perustuvasta Euroopan nuorten yhteisöstä yhteisen ja turvallisen Euroopan puolesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakohdassa mainitut neuvoston päätelmät, jotka neuvosto (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) hyväksyi istunnossaan 12. toukokuuta 2025.

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät eurooppalaisiin arvoihin perustuvasta Euroopan nuorten yhteisöstä yhteisen ja turvallisen Euroopan puolesta

NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, JOTKA

PALAUTTAVAT MIELEEN SEURAAVAA:

1. Euroopan unioni perustuu Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa vahvistettuihin perustavanlaatuisiin ja yhteisiin arvoihin¹, joita ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä eurooppalaiset arvot ovat yleismaailmallisia ja muodostavat yhteisen ja turvallisen eurooppalaisen yhteiskunnan kulmakiven.
2. Euroopan unionin perusoikeuskirja, jossa vahvistetaan kaikkien ihmisten, nuoret mukaan lukien, oikeudet ja vapaudet, tarjoaa vankat puitteet ihmisarvolle, tasa-arvolle, osallistumiselle ja suojelulle. Nämä välineet ohjaavat pyrkimyksiä luoda turvallinen ja osallistava ympäristö kaikille nuorille Euroopassa ja edistää heidän kehitystään ja osallistumistaan yhteiskuntaan.²

¹ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artikla.

² Euroopan unionin perusoikeuskirja (2012/C 326/02) (EUVL C 326, 26.10.2012, s. 391).

3. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa tunnustetaan nuorten oikeudet koulutukseen, yhtäläisiin mahdollisuuksiin ja suojeluun syrjinnältä sekä tuetaan sellaisten osallistavien ja häiriönsietokykyisten yhteisöjen luomista, joissa nuoret ovat aktiivisia toimijoita ja taloudellisesti ja sosiaalisesti turvattuja.³ Koulutuksen vaikutuksesta yhteisten eurooppalaisten arvojen ja demokraattisen kansalaisuuden vahvistamiseen annetuissa neuvoston päätelmissä⁴ jäsenvaltioita kehoitettiin kiinnittämään yhteisiä eurooppalaisia arvoja ja demokraattista kansalaisuutta koskevan opettamisen yhteydessä jatkuvasti huomiota tasa-arvoon ja monimuotoisuuteen.
4. EU:n nuorisostrategiaan 2019–2027⁵ sisältyy 11 eurooppalaista nuorisotavoitetta, joissa korostetaan nuorten keskeistä roolia yhteisen ja turvallisen Euroopan rakentamisessa. Sen kolmen keskeisen pilarin – osallistuminen, yhteyksien luominen ja vaikutusmahdollisuuksien parantaminen – avulla korostetaan, että on tärkeää voida osallistua mielekkäällä tavalla, edistää keskinäistä ymmärtämystä ja antaa nuorille Euroopassa tarvittavat taidot ja mahdollisuudet, jotta he voivat aktiivisesti edistää häiriönsietokykyistä ja osallistavaa yhteiskuntaa.⁶ EU:n nuorisostrategia tarjoaa puitteet nuorten aktiiviselle osallistumiselle, itsenäisyydelle ja osallistamiselle ja edistää käsitystä jaetusta vastuusta yhteisestä eurooppalaisesta identiteetistä.

³ Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari, I luku: Yhtäläiset mahdollisuudet ja pääsy työmarkkinoille, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17. marraskuuta 2017 antama julistus (2017/C 428/09), EUVL C 428, 13.12.2017, s. 10).

⁴ Neuvoston päätelmät koulutuksen vaikutuksesta yhteisten eurooppalaisten arvojen ja demokraattisen kansalaisuuden vahvistamiseen, EUVL C, C/2023/1419, 1.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>.

⁵ Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027 (EUVL C 456, 18.12.2018, s. 1).

⁶ EU:n nuorisostrategia 2019–2027.

5. Nuorten aktiivinen osallistuminen päätöksentekoprosesseihin paikallisella, alueellisella, kansallisella ja Euroopan tasolla on olennaisen tärkeää, jotta voidaan edistää omistajuuden tunnetta ja vastuuntuntoa Euroopan unionin nykyisyyden ja tulevaisuuden suhteen. Nuorten osallistumista koskevat jäsennellyt mekanismit, kuten EU:n nuorisodialogi, tarjoavat foorumin mielekkäälle osallistumiselle, antavat nuorille mahdollisuuden ilmaista näkökantojaan, vaikuttavat toimintapolitiikan kehittämiseen ja edistävät yhteistä ja turvallista Eurooppaa.⁷
6. Nuoret ovat muutoksen aikaansaajia ja keskeinen sidosryhmä Euroopan tulevaisuuden muovaamisessa, ja heille olisi varhaisesta iästä alkaen annettava mahdollisuus tutustua EU:n periaatteisiin, arvoihin ja toimintaan nuorisotavoitteen nro 1⁸ mukaisesti ja osallistua aktiivisesti EU:n demokraattisiin prosesseihin ja kansalaisyhteiskuntaan sekä kokea sosiaalista osallisuutta nuorisotavoitteen nro 9⁹ mukaisesti.
7. Disinformaation ja väärän tiedon torjunta ja luotettavan tiedon tarjoaminen ovat olennaisen tärkeitä, kun turvataan demokraattisia prosesseja ja suojellaan nuoria manipuloinnilta. Kybertietoisuuden lisääminen sekä digitaalisen ja medialukutaidon ja valppauden kulttuurin edistäminen nuorten keskuudessa antaa [...] nuorille mahdollisuuden tunnistaa ja lieventää digitaalisia uhkia ja edistää siten turvallista ja häiriönsietokykyistä digitaalista ympäristöä.¹⁰

⁷ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuvien jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät eurooppalaisen kestävä kehityksen sosiaalisesta ulottuvuudesta nuorten kannalta (2023/C 185/06) (EUVL C 185, 26.5.2023, s. 21).

⁸ EU:n nuorisostrategia 2019–2027, nuorisotavoite nro 1: EU:n tuominen lähelle nuoria.

⁹ EU:n nuorisostrategia 2019–2027, nuorisotavoite nro 9: Tiloja ja osallistumista kaikille.

¹⁰ Euroopan demokratiatoimintasuunnitelma; digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma 2021–2027, COM(2020) 624 final, SWD(2020) 209 final; neuvoston päätelmät medialukutaidosta jatkuvasti muuttuvassa maailmassa (EUVL C 193, 9.6.2020, s. 23).

8. Nuorten kasvavat terveyshaasteet, myös mielenterveyteen ja hyvinvointiin liittyvät haasteet, joita covid-19-pandemian seuraukset ja muut yhteiskunnalliset muutokset ja paineet sekä verkon ulkopuolella että verkossa pahentavat, on asetettava etusijalle kaikilla tasoilla. Nuorten henkisen selviytymiskyvyn tukeminen on olennaisen tärkeää paitsi nuorten henkilökohtaisen kehityksen kannalta myös sellaisen turvallisen ja osallistavan eurooppalaisen yhteiskunnan edistämiseksi, jossa nuoret voivat menestyä aktiivisina toimijoina demokraattisissa ja sosiaalisissa prosesseissa sekä työelämässä.¹¹
9. Nuorilla eri puolilla Eurooppaa on läheisesti eurooppalaisiin arvoihin liittyviä haasteita, muun muassa huoli oikeusvaltioperiaatteen toteutumisesta, kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventuminen ja demokraattista osallistumista haittaavat kasvavat uhat. Vaikka nämä kysymykset yhdistettynä kiireellisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin, kuten ilmastonmuutos, väestörakenteen muutos, digitaalinen ja vihreä siirtymä, disinformaatio, kansainväliset poliittiset jännitteet ja aseelliset konfliktit, pahentavat eriarvoisuutta ja luovat esteitä, jotka estävät joitakin nuoria osallistumasta yhteiskunnallisiin ja demokraattisiin prosesseihin, ne toimivat myös katalysaattorina muille osallistua demokraattisiin keskusteluihin ja toimiin esimerkiksi ihmisoikeuksien, mielenterveyden, sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden, ilmasto-oikeudenmukaisuuden ja yhteiskunnallisen muutoksen aloilla.¹²
10. Useat EU:n ohjelmat ja aloitteet, kuten Erasmus+, Euroopan solidaarisuusjoukot, kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelma, Euroopan sosiaalirahasto plus, mukaan lukien soveltuvien osin ALMA-aloite (”Aim, Learn, Master, Achieve” eli aseta tavoite, opi, osaa, saavuta), DiscoverEU, nuorisotakuu, EU:n nuorisodialogi ja Euroopan nuorison teemavuosi 2022, ovat osoittautuneet menestyksekkäiksi nuorten osallistumisen, osaamisen kehittämisen, sosiaalisen liikkuvuuden ja eurooppalaisten arvojen levittämisen rajatylittävässä edistämisessä.

¹¹ Euroopan komissio / EACEA / Youth Wiki, 2022. *The impact of the COVID-19 pandemic on the mental health of young people. Policy responses in European countries. Youth Wiki -raportti*. Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto; nuoria ja demokratiaa koskeva Flash-eurobarometri 545, toukokuu 2024.

¹² Nuoria ja demokratiaa koskeva Flash-eurobarometri 545, toukokuu 2024.

TOTEAVAT SEURAAVAA:

11. Euroopan nuorten yhteisön vahvistaminen on avainasemassa, kun pyritään vastaamaan nuorten haasteisiin, kuten tunteeseen EU:n toimielinten etäisyydestä tai niihin kohdistuvaan pettymykseen. Haasteet, kuten mielenterveysongelmat, kasvava eriarvoisuus ja kokemus siitä, ettei nuoria ole otettu riittävästi huomioon EU:n päätöksentekoprosessissa, ovat lisänneet joidenkin nuorten epäluottamusta instituutioita kohtaan.¹³
12. On rohkaisevaa, että nuorten keskuudessa vallitsee edelleen vahva tunne eurooppalaisesta identiteetistä. Samalla kuitenkin luottamus EU:n toimielimiin heikkenee, samoin nuorten kiinnostus osallistua Euroopan parlamentin vaaleihin. Jotta luottamus voidaan palauttaa, olisi painotettava enemmän osallistavia toimintapolitiikkoja, joilla varmistetaan, että näillä politiikoilla vastataan nuorten erityistarpeisiin ja huolenaiheisiin, edistetään kansalaiskasvatusta ja sukupolvien välistä yhteistyötä, yhteisiä arvoja ja nuorten aktiivista osallistumista demokratiaan ja kansalaisyhteiskuntaan sekä varmistetaan luotettavien tietolähteiden saatavuus.¹⁴
13. Tarvitaan yhtenäisiä eurooppalaisia toimia käsittelemään 2000-luvun maailmanlaajuisia haasteita, kuten mielenterveyteen liittyvät kysymykset, digitaalinen ja vihreä siirtymä, ilmastokriisi, sosiaalinen eriarvoisuus, polarisoituminen, oikeusvaltioperiaatteeseen kohdistuvat uhat ja perusoikeuksien loukkaukset, kansainväliset poliittiset jännitteet ja aseelliset konfliktit. Ottamalla Euroopan nuoret mukaan näiden kysymysten ratkaisemiseen osallistamalla heidät päätöksentekoprosesseihin mielekkäällä tavalla varmistetaan, että Euroopan alue säilyy turvallisena ja kestäväenä tuleville sukupolville.
14. Nuorisosektorilla voi olla keskeinen rooli yhdennetyssä ja monialaisessa lähestymistavassa, jonka avulla nuorten väkivaltainen, eurooppalaisten arvojen vastainen radikalisoituminen voidaan tunnistaa, ehkäistä ja torjua.

¹³ Nuoria ja demokratiaa koskeva Flash-eurobarometri 545, toukokuu 2024.

¹⁴ ”Young Citizens’ Views and Engagement in a Changing Europe”, IEA International Civic and Citizenship Education Study 2022 European Report, Springer, 2022.

15. Osallistavien mekanismien, kuten EU:n lasten osallistumisfoorumin ja EU:n nuorisodialogin, puitteissa käytävä vuoropuhelu lasten ja nuorten kanssa osoittaa, että on tärkeää luoda osallistavia ja turvallisia tiloja, joissa he voivat ilmaista näkemyksiään ja osallistua mielekkäällä tavalla Euroopan nykyisyyden ja tulevaisuuden muovaamiseen.¹⁵ Samalla on yhtä tärkeää ottaa nuorten mielipiteet huomioon päätöksenteossa.

OTTAVAT HUOMIOON, ETTÄ

16. Nykymaailmassa on muuttuvia ja uusia uhkia demokratialle ja oikeusvaltiolle, joita ovat maailmanlaajuinen ympäristö- ja ilmastokriisi, kansanterveysuhat, disinformaatiokampanjat, Venäjän perusteeton sotilaallinen hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, Lähi-idän konflikti ja muut maailmanlaajuiset konfliktit. Nämä kriisit ovat johtaneet energiapulaan, inflaatioon, taloudelliseen ja sosiaaliseen epävakauteen, eriarvoisuuteen ja laajamittaiseen muuttoliikkeeseen. Toisaalta ne ovat myös edistäneet innovatiivisten ratkaisujen etsimistä niiden vaikutusten lieventämiseksi. Haasteet ovat lisänneet monimutkaisuutta, mutta ne ovat samalla luoneet mahdollisuuksia edistää innovointia ja käsitellä kiireellisiä yhteiskunnallisia ja ympäristökysymyksiä.
17. Samaan aikaan Euroopan kiihtyvä digitalisaatio ja vihreä siirtymä ovat tuoneet mukanaan sekä haasteita että mahdollisuuksia. Nämä ilmiöt voivat syventää eriarvoisuutta ja yhteiskunnan polarisoitumista ja niillä voi erityisesti nuorten kohdalla olla kielteinen vaikutus terveyteen, myös mielenterveyteen. Ne ovat kuitenkin myös vauhdittaneet innovointia, luoneet uusia mahdollisuuksia koulutuksen ja työllisyyden osalta sekä parantaneet yhteyksiä. Näihin mahdollisuuksiin ja haasteisiin vastaaminen edellyttää jatkuvia toimia, jotta voidaan edistää osallistavuutta ja sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta sekä hyödyntää Euroopan nuorten potentiaalia edistää turvallisempaa, oikeudenmukaisempaa ja kestävämpää Eurooppaa.¹⁶

¹⁵ Lundy, L. (2007). *'Voice' is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child*. British Educational Research Journal, 33(6), 927–942. Euroopan komission aloitteissa tuetussa Lundy-mallissa korostetaan neljää osa-aluetta: tila, ääni, yleisö ja vaikutusvalta. Nämä ovat olennaisen tärkeitä nuorten mielekkäälle osallistumiselle heidän elämänsä vaikuttavien politiikkojen ja päätösten muotoiluun.

¹⁶ Euroopan komission kertomus Digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksi (DESI) 2022.

18. Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö on tarpeen, jotta nuorisonäkökulmat voidaan ottaa paremmin huomioon ja valtavirtaistaa toimintapolitiikoissa sen varmistamiseksi, että ne vastaavat Euroopan nuorten, myös muita heikommassa asemassa olevien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten, erilaisia realiteetteja.
19. On olennaisen tärkeää tehostaa nykyisiä toimia, joilla tuetaan nuorten aktiivista osallistumista, voimaantumista ja selviytymiskykyä, jotta voidaan vastata nuorten Euroopassa kohtaamiin monitahoisiin haasteisiin. Tähän voi sisältyä henkilökohtaisten ja sosiaalisten taitojen kehittämisen edistäminen kaikissa ympäristöissä ja koko elämän ajan¹⁷, työmarkkinoiden tuleviin vaatimuksiin mukautetun laadukkaan ja osallistavan koulutuksen saatavuuden parantaminen, osaamisvajeen korjaaminen, epävirallinen oppiminen ja arkioppiminen, digitaalisen ja medialukutaidon parantaminen, osallistavien mahdollisuuksien kehittäminen kansalaisvaikuttamista ja demokraattista osallistumista varten, mukaan lukien nuoriso- ja vapaaehtoistyön tarjoaminen¹⁸, sekä mielenterveyden tukijärjestelmien kehittäminen edelleen¹⁹. Näiden toimien vahvistaminen auttaa rakentamaan yhteistä, turvallista ja sitoutunutta eurooppalaista yhteisöä, jossa nuorilla on valmiudet kehittää koko potentiaaliaan ja edistää aktiivisesti kestävää ja yhtenäistä tulevaisuutta.

¹⁷ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät lapsia, nuoria ja lasten oikeuksia koskevasta EU:n ja kansainvälisen tason toimintapolitiittisista ohjelmista (EUVL C, C/2024/3528, 4.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3528/oj>).

¹⁸ Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä marraskuuta 2008, nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa (EUVL C 319, 13.12.2008, s. 8).

¹⁹ Neuvoston ja jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta nuorten mielenterveyteen Euroopan unionissa (EUVL C, C/2023/1337, 30.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1337/oj>).

20. Lublinissa 2.–5. maaliskuuta 2025 pidetyssä EU:n nuorisokonferenssissa nuoret ehdottivat seuraavanlaisia suosituksia:

1. Nuoret korostivat, että nuorten uskoa demokraattiseen ja turvalliseen tulevaisuuteen on parannettava lisäämällä luottamusta demokraattisiin instituutioihin kaikilla tasoilla sekä tehostamalla selviytymiskykyä ja osallistumista rauhanrakentamiseen, jotta ehkäistään motivaation puute, passivoituminen ja vieraantuminen politiikasta. Tämä voidaan saavuttaa seuraavilla tavoilla:
 - a) julistetaan eurooppalainen selviytymiskyvyn teemavuosi ja lisätään pitkän aikavälin helposti saatavilla olevaa EU:n rahoitusta nuorten selviytymiskykyä koskeviin hankkeisiin ja kriisivalmiuteen;
 - b) vahvistetaan nuorten osallistumista päätöksentekoon muun muassa nuorisovetoisten Euroopan kansalaisaloitteiden, kansallisen ja EU:n tason nuorisotestien ja EU:n nuorisodialogin kaltaisilla toimenpiteillä. Näihin olisi sisällyttävä avoimia seurantaprosesseja, joilla seurataan toimintapoliittisten ehdotusten täytäntöönpanoa, sekä viestintää ja tiedotusta koskevia kumppanuuksia nuorisojärjestöjen kanssa, jotta tavoitetaan moninaiset nuorisoryhmät ja taataan nuorille johtajille paremmat mahdollisuudet lähentää nuoria ja EU:n poliittisia päättäjiä toisiinsa;
 - c) kannustetaan nuoria ehdokkaita vaaleissa esimerkiksi kiintiöillä, politiikan alan harjoittelujaksoilla, alentamalla vaalikelpoisuuden ikärajaa sekä takaamalla nuorille todellisia mahdollisuuksia tulla valituksi;
 - d) otetaan kansalaiskasvatus pakolliseksi oppiaineeksi virallisessa koulutuksessa sekä toteutetaan ja luodaan sille kattava opetussuunnitelma yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa. Näin lisättäisiin kansalaistuntoa ja edistettäisiin eurooppalaisia arvoja, kansalaisyhteiskuntaa, kriittistä ajattelua, demokraattista osallistumista ja demokraattisten instituutioiden roolia.

2. Disinformaatio ja väärä tieto uhkaavat demokraattisia arvoja, heikentävät luottamusta instituutioihin ja luovat polarisaatiota. Tämä johtaa nuorten parissa epäluuloisuuteen, passivoitumiseen ja mielenterveysongelmiin sekä kyvyttömyyteen tehdä tietoon perustuvia valintoja. Nuorten selviytymiskykyä digitaalisessa ympäristössä voidaan vahvistaa ja EU:n perustana olevien demokraattisten arvojen suojaamista lujittaa seuraavilla tavoilla:
- a) suunnitellaan digitaalisia oppimiskehyksiä (virallinen, epävirallinen ja arkioppiminen) yhdessä nuorten kanssa sellaisilla aloilla kuin algoritmien ymmärtäminen, medialukutaito, kyberturvallisuus, faktantarkistus, digitaalinen jalanjälki, tiedonhallinta, kriittinen ajattelu, eettinen media ja tekoälyn käyttö;
 - b) otetaan käyttöön sosiaalisen median avoimia todentamis- ja vastuuvellvollisuusprosesseja sekä median laatumerkintöjä vastuullisen digitaalisen käyttäytymisen edistämiseksi;
 - c) tuetaan nuorten johtamia yrityksiä ja startup-yrityksiä sosiaalisen median ja tekoälyn alalla.

KEHOTTAVAT NÄIN OLLEN JÄSENVALTIOITA ASIANMUKAISILLA TASOILLA

21. vahvistamaan tarvittaessa demokraattista kansalaiskasvatusta sekä digitaalista ja medialukutaitoa sellaisen virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen avulla, joka antaa nuorille tarvittavat tiedot, taidot ja asenteet, jotta he voivat osallistua tehokkaasti ja vastuullisesti yhteiskuntaan ja käyttää uusia teknologioita ja innovaatioita. Näissä aloitteissa olisi otettava huomioon nuorten erilaiset tarpeet, mukaan lukien nuoret, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia ja jotka ovat haavoittuvassa asemassa, ja edistettävä demokraattisten arvojen ja prosessien ymmärtämistä, aktiivista osallistumista kansalaisyhteiskuntaan ja eurooppalaiseen yhteisöön, kriittisen ajattelun kehittämistä sekä digitaalisen ja medialukutaidon kehittämistä, jotta voidaan vastata yhteiskunnallisiin haasteisiin ja edistää osallistavia ja selviytymiskykyisiä yhteisöjä;

22. painottamaan nuorisotyön roolia eurooppalaisten arvojen, osaamisen kehittämisen ja nuorten merkityksellisen osallistumisen edistäjänä. Nuorisotyö on monimuotoista ja siinä käytetään useita menetelmiä yhteiskunnan yhteenkuuluvuuden edistämiseksi;
23. edistämään edelleen nuorten aktiivista osallistumista demokraattisiin prosesseihin, mikä auttaa luomaan osallistavampaa, väestön erilaisia tarpeita edustavaa demokratiaa, vahvistamalla nuorten osallistumista kansalaisyhteiskuntaan ja tukemalla heitä vaaleihin osallistumisessa;
24. varmistamaan, että nuorilla on yhtäläiset mahdollisuudet turvallisiin ja osallistaviin toimintaympäristöihin, jotka edistävät heidän psykososiaalisten taitojensa kehittymistä ja osallistumista yhteisö rakenteiden kehittämistoimiin. Näitä toimia voivat olla vapaaehtoisohjelmat, sukupolvien väliset hankkeet sekä sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä haasteita käsittelevät paikalliset aloitteet, jotka kaikki edistävät yhteenkuuluvuuden tunnetta paikallisissa, alueellisissa, kansallisissa ja eurooppalaisissa yhteisöissä;
25. edistämään kulttuurien ja sukupolvien välistä vuoropuhelua ja solidaarisuutta ja torjumaan kaikenlaista syrjintää, rasismia, antisemitismia ja muukalaisvihaa sekä muunlaista suvaitsemattomuutta²⁰ esimerkiksi panemalla täytäntöön asiaankuuluvia julkisia politiikkoja osaamisohjelmien, valistuskampanjoiden sekä epävirallisen ja arkioppimisen puitteissa toteutettavien koulutustoimien avulla. Näissä on otettava huomioon yhteisöjen monimuotoisuus Euroopassa ja pyrittävä turvaamaan ja edistämään tätä monimuotoisuutta;

²⁰ EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025, COM(2020) 565 final; sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025, COM(2020) 152 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A52020DC0152>; hlbtq-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025, COM(2020) 698 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020DC0698>; ja EU:n strategia antisemitismin torjumiseksi ja juutalaisen elämäntavan vaalimiseksi (2021–2030), COM(2021) 615 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:52021DC0615>.

26. tukemaan nuorisojärjestöjä, nuorisotyöntekijöitä ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä, erityisesti niitä, jotka osallistuvat Euroopan unionin ja demokraattisten arvojen edistämiseen ja jotka kehittävät nuorten henkilökohtaisia ja sosiaalisia taitoja toimia yhteisöissä ja vastata tehokkaasti yhteiskunnallisiin haasteisiin;
27. edistämään kriittisen ajattelun taitojen kehittämistä nuorten parissa ja antamaan heille valmiudet analysoida tietoa, arvioida olettamuksia ja käsitellä monimutkaisia yhteiskunnallisia kysymyksiä kriittisesti ja riippumattomasti. Näitä taitoja kehittämällä nuoret saavat valmiudet tulla aktiivisiksi ja valistuneiksi kansalaisiksi, jotka edistävät mielekkäällä tavalla myönteistä muutosta yhteisöissään ja niiden ulkopuolella;
28. tukemaan nuorisopolitiikkojen ja nuorisotyöohjelmien arviointia sen varmistamiseksi, että ne ovat osallistavia ja vaikuttavia ja että niissä otetaan huomioon nuorten erilaiset ja muuttuvat tarpeet eri puolilla EU:ta, mukaan lukien nuoret, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia ja jotka ovat syrjäytymisvaarassa;
29. kannustamaan ja helpottamaan oppilaitosten, nuorisojärjestöjen, kulttuurilaitosten ja laajemman yhteisön välistä yhteistyötä sellaisten synergioiden luomiseksi, jotka kannustavat nuoria osallistumaan aktiivisesti kulttuuri-, yhteiskunta-, kansalais- ja urheilutoimintaan. Näillä toimilla edistetään jaettuja oppimismahdollisuuksia ja parannetaan keskinäistä ymmärrystä ja voidaan näin tukea demokratian rakentamista, edistää osallistavia ja selviytymiskykyisiä yhteisöjä ja antaa nuorille mahdollisuus tulla aktiivisiksi ja sitoutuneiksi kansalaisiksi²¹;

²¹ Neuvoston päätelmät koulutuksen vaikutuksesta yhteisten eurooppalaisten arvojen ja demokraattisen kansalaisuuden vahvistamiseen, EUVL C, C/2023/1419, 1.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>.

30. hyödyntämään mahdollisuuksien mukaan täysimääräisesti Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja osallistavien ja selviytymiskykyisten yhteisöjen rakentamiseksi. Erasmus+ -nuorisovaihdon ja -kurssien kaltaisilla välineillä voidaan edistää kansalaiskasvatusta ja kriittistä ajattelua, kun taas Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoishankkeet ja solidaarisuustoimet tukevat nuorten osallistumista yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseen. Lisäksi Erasmus+ -yhteistyökumppanuudet ja valmiuksien kehittämishankkeet mahdollistavat oppilaitosten, nuorisojärjestöjen sekä kulttuuri- ja urheilulaitosten välisen yhteistyön demokraattisten arvojen, kulttuurienvälisen vuoropuhelun ja aktiivisen osallistumisen edistämiseksi.

PYYTÄVÄT NÄIN OLLEN JÄSENVALTIOITA JA EUROOPAN KOMISSIOTA
TOISSIJAISUUSPERIAATETTA NOUDATTAEN

31. edistämään edelleen nuorten aktiivista osallistumista demokraattisiin prosesseihin varmistamalla, että heidän äänensä kuullaan ja sen mukaan myös toimitaan politiikan kehittämisessä paikallisella, alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla;
32. tuetaan sekä fyysisiä että verkossa toteutettavia valmiuksien kehittämisalotteita ja sellaisten taitojen kehittämistä, jotka antavat nuorille mahdollisuuden osallistua tehokkaasti yhteisörakenteiden kehittämistoimiin ja päätöksentekoon. Näillä toimilla olisi pyrittävä lisäämään nuorten luottamusta ja tietämystä sekä heidän selviytymiskykyään ja sitoutumistaan merkitykselliseen osallistumiseen päätöksentekoon paikallisella, alueellisella, kansallisella ja Euroopan tasolla. Näissä aloitteissa olisi priorisoitava aliedustettujen nuorisoryhmien – erityisesti nuorten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten – tavoittamista kohdennetuilla tiedotusohjelmilla ja kumppanuuksilla ruohonjuuritason organisaatioiden kanssa;
33. tukemaan nuorisojärjestöjä, erityisesti eurooppalaisia arvoja ja demokratiaa tukevia järjestöjä ja tapauksen mukaan kansallisia nuorisoneuvostoja, niiden työssä niiden pyrkiessä osallistumaan aktiivisesti nuorten elämään vaikuttavien politiikkojen muotoiluun;
34. kehittämään johdonmukaisesti nuorille suunnattuja tietojärjestelmiä ja -ympäristöjä sekä tiedon saatavuutta ja saavutettavuutta, sillä nuorisolle suunnatulla tiedolla on tärkeä rooli, kun halutaan auttaa nuoria tulemaan valistuneiksi ja sitoutuneiksi Euroopan kansalaisiksi;

35. vahvistamaan monialaisia toimia nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja mielenterveysongelmien ehkäisemiseksi sekä edistämään laadukkaan ja osallistavan koulutuksen, täydennys- ja uudelleen koulutuksen sekä työllistymismahdollisuuksien saatavuutta nuorille, erityisesti niille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ja syrjäytymisvaarassa oleville nuorille, sekä tekemään työtä nuorten selviytymiskyvyn ja psykososiaalisten taitojen parantamiseksi, jotta varmistetaan tuleva osallistuminen Euroopan yhteiskunnalliseen kehykseen ja lievennetään sosioekonomisen aseman haittavaikutuksia;
36. tehostamaan toimia nuorten turvallisen ja terveellisen verkkoympäristön edistämiseksi suojaamalla heitä altistumiselta sopimattomalle sisällölle, riippuvuutta aiheuttaville rakenteille, joilla on kielteisiä vaikutuksia mielenterveyteen ja fyysiseen terveyteen, sekä verkkouhkille, kuten disinformaatiolle ja väärälle tiedolle, vihapuheelle ja häirinnälle, samalla kun vahvistetaan disinformaation torjuntaa ja edistetään kyberturvallisuutta koskevaa tietoisuutta ja digitaalista lukutaitoa. Tämä auttaa nuoria tunnistamaan kyberuhkia ja lieventämään niitä, mikä edistää turvallisempien ja selviytymiskykyisempien yhteisöjen luomista;
37. tunnustamaan nuorisokysymysten valtavirtaistamisen merkityksen turvallisuutta, muuttoliikettä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, terveyttä, koulutusta, kulttuuria, asumista, ilmasto- ja ympäristötoimia ja digitalisaatiota koskevissa politiikoissa, jotta voidaan luoda turvallinen ja yhteinen tulevaisuus Euroopalle ja kehittää tarvittaessa monialaisia strategioita;
38. edistämään yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan ja yksityissektorin kanssa, jotta nuorille luodaan mahdollisuuksia käsitellä kiireellisiä haasteita, kuten digitalisaatiota, ilmastonmuutosta ja sosiaalista osallisuutta. Näitä mahdollisuuksia voisivat olla esimerkiksi oppisopimuskoulutukset, harjoittelut, yrittäjäysohjelmat ja yhteistyöhankkeet;

39. varmistamaan, että nuorten äänet huomioidaan aktiivisesti ottamalla heidät mukaan päätöksentekoon ja suunnittelemalla yhdessä aloitteita, jotka edistävät Euroopan talouskasvua, turvallisuutta ja innovointia;
40. helpottamaan poliittisten päättäjien, nuorisjärjestöjen, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja yhdistysten, tutkijoiden ja muiden sidosryhmien välistä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että nuorisopolitiikka pysyy merkityksellisenä ja vastaa Euroopan nuorten muuttuvia tarpeita;
41. kehittämään edelleen tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden nuorten ja eri puolilta Eurooppaa, erityisesti EU:n ehdokasmaista, sekä Euroopan ulkopuolisista maista tulevien nuorten välillä hyödyntämällä Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen tarjoamia mahdollisuuksia;
42. jatkamaan yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen, kuten Euroopan neuvoston ja Yhdistyneiden kansakuntien, kanssa nuorten ja heidän järjestöjensä kansalaisvaikuttamisen lisäämiseksi korostaen tarvetta jatkaa EU:n ja Euroopan neuvoston välisen nuorisokumppanuuden tukemista;
43. tehostamaan aloitteita, joilla nuoret saadaan mukaan eurooppalaiseen yhteisöön, edistetään ymmärrystä Euroopan kansalaisuudesta ja arvoista sekä vahvistetaan nuorten yhteyksiä eurooppalaiseen yhteisöön ja sen instituutioihin.

PYYTÄVÄT NÄIN OLLEN EUROOPAN KOMISSIOTA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN MUKAISESTI

44. vahvistamaan ja tukemaan edelleen läpinäkyvällä tavalla, esimerkiksi eurooppalaisten ohjelmien avulla, aloitteita, joilla lisätään tietämystä EU:sta ja edistetään sellaisen yhteisen eurooppalaisen yhteisön kehittämistä, joka perustuu jaettuihin arvoihin, mukaan lukien ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, demokratia, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina;

45. tukemaan edelleen EU:n nuoriso-ohjelmia ja -aloitteita, kuten Erasmus+ -ohjelmaa, Euroopan solidaarisuusjoukkoja ja EU:n nuorisodialogia, ja varmistamaan synergia muiden sellaisten poliittisten aloitteiden kanssa, joilla edistetään ajatustenvaihtoa, luodaan solidaarisuutta ja vahvistetaan nuorten eurooppalaista identiteettiä, sekä varmistamaan, että näiden ohjelmien ja aloitteiden seuraajat sisältävät vahvoja nuorten solidaarisuutta ja osallistumista tehostavia elementtejä;
46. varmistamaan EU:n nuorisodialogin ja EU:n uusien osallistumismekanismien, kuten komission jäsenten politiikkadialogit nuorten kanssa, EU:n nuorten sidosryhmiä edustava ryhmä ja komission puheenjohtajaa avustava nuorisoasioiden neuvoa-antava ryhmä, välisen synergian yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, jotta ne täydentävät toisiaan ja käyttävät koko potentiaalinsa saada nuoret mukaan päätöksentekoon EU:n tasolla;
47. vahvistamaan 46 kohdassa mainittujen osallistumismekanismien osallistavuutta ja saavutettavuutta pohtimalla aloja, joilla on parantamisen varaa, ja saatuja kokemuksia, jotta eri ääniä, myös muita heikommassa asemassa olevia nuoria, voidaan edustaa paremmin;
48. varmistamaan, että nuorten ääni otetaan huomioon kaikilla tasoilla ottamalla käyttöön Euroopan tason nuorisotestit, nuorisoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnit tai muita vastaavia välineitä nuorisoasioiden valtavirtaistamiseksi²²;
49. ottamaan nämä päätelmät huomioon valmisteltaessa seuraavaa EU:n nuorisostrategiaa ja vuoden 2027 jälkeistä EU:n nuorisodialogia ja varmistamaan, että soveltamisala ja tavoitteet otetaan huomioon tulevissa poliittisissa kehyksissä. Näin varmistetaan, että strategia vastaa nuorten tarpeita ja vahvistetaan heidän rooliaan yhteisen ja turvallisen Euroopan rakentamisessa.

²² Euroopan komissio: Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto, *Youth mainstreaming, youth impact assessment and youth checks – A comparative overview*, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2797/038401>.